

(Глас српске 2.8.2010)

Међународно право, у ствари, не забрањује проглашење независности и било би бесмислено забрањивати тако нешто. Уз овај аргумент, чак и Бањалука или предграђе Прага могу прогласити независност, а да не говоримо о Абхазији, Курдистану или Републици Српској.

Ово је у интервјуу за "Глас Српске" оцијенио чешки сенатор и бивши специјални извјестилац УН за људска права Јиржи Динстбир.

Истакао је да је Косово база за снаге које теже дестабилизацији сусједних земаља, односно који подржавају сепаратистичка настојања у Македонији, јужној Србији, Црној Гори.

- Ако томе додамо дјеловање исламских екстремиста који нестабилност на Косову користе за своје циљеве, опасност се шири и на Санџак и БиХ - нагласио је Динстбир

ГЛАС: Послије одлуке Међународног суда правде (МСП) у Хагу о Косову изјавили сте да је "признање Косова грубо кршење међународног права". Да ли се у ову одлуку упетљала политика међународних моћника и какве посљедице може да има по регион и свијет?

ДИНСТБИР: Не можемо знати шта је сваки судија МСП појединачно имао на уму при доношењу одлуке, и нема потребе за спекулацијама такве врсте. Међутим, резултати гласања у основи су у складу са ставовима влада земаља из којих долазе судије. Разлог

Бањалука после одлуке МСП може прогласити независност

Пише: Јиржи Динстбир
понедељак, 02 август 2010 17:05

би могла бити и вишегодишња пропаганда из њихових земаља. Гласање за овакву одлуку за њих је било још лакше, јер је необавезујућа. Међутим, међународно право, у ствари, и не забрањује проглашење независности. Било би бесмислено забрањивати тако нешто. Уз овај аргумент, чак и Бањалука или предграђе Прага могу прогласити независност. А да не говоримо о Абхазији, Курдистану или Републици Српској. Тај аргумент може искористити сваки сепаратистички покрет на свијету. Суд је избјегао један од основних законских аката међународног права, Хелсиншки завршни споразум из 1975. године, који забрањује промјену граница без споразума свих заинтересованих страна. А тај принцип је Суд игнорисао.

ГЛАС: Косово је већ сада држава у којој су упориште пронашли исламски фундаменталисти и терористи, што је недавно у Скопљу у Македонији потврдио и шеф израелске дипломатије Авиџдор Лимерман. Да ли званичници међународне заједнице намјерно крију ту чињеницу како би Косову дали међународни легитимитет?

ДИНСТБИР: Дио међународне заједнице, нарочито они који су одговорни за развој догађаја од бомбардовања Југославије до данас, годинама настоје да се ријеше тог проблема. Због тога се претварају да је протекторат који су увели на Косову одржив.

ГЛАС: Може ли Србија у Генералној скупштини УН да спријечи политичко признање Косова као независне државе? Има ли Србија подршку у том тијелу УН и куда води таква одлука Међународног суда правде?

ДИНСТБИР: То ћемо да видимо. Косово нема шансу да постане члан било које значајне међународне институције. Чланство у УН мора одобрити Савјет безбједности, уз једногласност његових сталних земаља-чланица. Једногласност је потребна и за чланство у ОЕБС-у, Европској унији или НАТО-у. А та једногласна подршка не постоји. Одлука суда могла би да утиче на неколико земаља да признају независност Косова. Међутим, већина оних која је то урадила, знају да Косово није суверена држава.

ГЛАС: Казали сте да одлука Суда у Хагу нуди модел свим сепаратистима и екстремистима. Значи ли да су том одлуком погажени основни принципи међународног права и може ли се одлука посматрати као "посебан случај, која не важи за друге сецесионистичке регионе"?

Пише: Јиржи Динстбир
понедељак, 02 август 2010 17:05

ДИНСТБИР: Одлука није прекршила међународно право. Суд је једноставно игнорисао основне принципе тог права. Појам "посебног случаја" је политичка хипокризија. Чак и они који користе овај аргумент свјесни су да сепаратисти широм свијета (таквих региона је око 250) могу искористити случај Косова ради властитих интереса. Двоструки стандарди воде у правни нихилизам.

ГЛАС: Имајући у виду да Косово фактички функционише на новцу од трговине дрогом и да је та јужна српска покрајина главни центар за "растурање" у Европи, да ли албански екстремисти каналима дроге шире утицај на друге земље у региону и до чега то може довести?

ДИНСТБИР: Албански екстремисти, нарочито они из редова некадашње такозване Ослободилачке војске Косова, финансирају се из различитих извора, а међу њима је и трговина наркотицима. То је један од проблема који спречава изградњу демократског и економски стабилног друштва на Косову. То је и проблем и за оне који желе да сузбију путеве дроге у Европи. Међутим, основни проблем је чињеница да је Косово база за снаге које теже дестабилизацији сусједних земаља, односно који подржавају сепаратистичка настојања у Македонији, јужној Србији, Црној Гори. Ако томе додамо дјеловање исламских екстремиста који нестабилност на Косову користе за своје циљеве, опасност се шири и на Санџак и БиХ.

ГЛАС: Какво је ваше мишљење о ситуацији у БиХ, поготово последице одлуке МСП о Косову. Да ли, према томе, Република Српска има право да распише референдум и изгласа резолуцију о самосталности?

ДИНСТБИР: Већ сам напоменуо да аргумент Суда може искористити свако ко тежи независности. Међутим, одлука о независности било ког народа или етничке групе је политичке природе. Због тога она зависи од бројних фактора. Абхазија и Јужна Осетија ће сад искористити ову необавезујућу одлуку Суда као аргумент за властита проглашења независности. Грађани Републике Српске имају право да одлуче у своје име. Од њих зависи избор најбољег рјешења. Међутим, лично сматрам да рјешење није у промјени граница. У складу са европским интеграцијама, боље је границе учинити неважним и у том смислу тежити регионалној сарадњи у којој граница неће бити.

ГЛАС: Да ли се у свјетлу те пресуде може очекивати јача интервенција ЕУ у БиХ и јесу ли могуће санкције за српске лидере имајући у виду да је "Дејли телеграф" објавио тајни

Пише: Јиржи Динстбир
понедељак, 02 август 2010 17:05

план шефице ЕУ за безбједност Кетрин Ештон према којем слиједи жесток притисак на Републику Српску?

ДИНСТБИР: Од Дејтона на овамо константни су притисци с циљем унификације БиХ, који нису имали велики успјех. Нови притисци тешко да ће имати било какав ефекат. Могу само да поновим да је пут ка европским интеграцијама без притисака и уз истинску подршку правима и интересима свих народа и етничких група на Балкану једино трајно рјешење.

ГЛАС: Да ли је БиХ, по вама, постала сједиште радикалних исламиста и да ли су могући нови терористички напади у овој земљи као што су се недавно догодили у Бугојну. Да ли се тероризам шири из БиХ?

ДИНСТБИР: Надам се да није. Исламски екстремисти настоје да БиХ начине својим упориштем. Извјесни степен опасности је евидентан. Међутим, сматрам да снажан отпор тим настојањима пружају не само Срби и Хрвати, него и Бошњаци.

ГЛАС: Да ли је вријеме да се међународни протекторат у БиХ заврши и да се будућност те земље препусти домаћим политичарима? Како видите њену будућност?

ДИНСТБИР: Питање је сложено. Укидање протектората било би добро. Међутим, Европљани страхују да би без њиховог присуства неријешена питања међу националним заједницама могла да експлодирају, те да БиХ не би била у стању да се адекватно супротстави дјеловању исламских фундаменталиста које финансира Блиски исток. Протекторат над Косовом, гдје међународна заједница није успјела да ријешити проблеме везане за безбједност и развој, захтијева да се на ове ствари обрати пажња. Међународни протекторат над БиХ био је у том смислу пуно успјешнији, међутим, питање је колико је стање у тој земљи одрживо. Неки вјерују да је рјешење у распаду - Срби Србији, Хрвати Хрватској, али шта са Бошњацима? Мислим да је рјешење Европа, мада ће требати још неко вријеме за то.